

Sygn. akt III AUa 456/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.) SSA Jolanta Hawryszko
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2015 r. w Szczecinie

sprawy P. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 marca 2014 r. sygn. akt VII U 370/13

1. oddała apelację,

2. zasądza od ubezpieczonego P. N. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 456/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.11.2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił objęcie ubezpieczonego P. N. obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowymi, wypadkowym) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres: od 01.07.2006r. do 30.11.2011r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że P. N. w spornym okresie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i nie miał innych tytułów

do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, gdyż na podstawie decyzji Prezesa KRUS z dnia 31 maja 2011 roku został wyłączony z rolniczego ubezpieczenia społecznego od dnia 1 lipca 2006 roku. Organ rentowy wskazał, że P. N. nie zgłosił się do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku. Natomiast z dniem 1 grudnia 2011 roku, w związku z zawieszeniem działalności gospodarczej, P. N. ponownie został objęty ubezpieczeniem społecznym rolników.

W odwołaniu od powyższej decyzji organ rentowy ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie wyjaśnił wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Przyznał, że w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku,

w czasie kiedy nie zajmował się pracami w gospodarstwie rolnym, podejmował się świadczenia usług w zakresie wykonywania wyrobów stolarskich, jednak charakter tej pracy nie był ani ciągły, ani zorganizowany, jak wymaga tego art. 2 ustawy z dnia

2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, tylko cechował się sporadycznością, gdyż wykonywał pracę przez okres dwóch-trzech miesięcy w ciągu roku, kiedy nie uprawiał roli.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie, z uwagi na przekroczenie terminu wskazanego w art. 477⁹ § 1 k.p.c., ewentualnie o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Organ rentowy podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 13.03.2014 roku oddalił odwołanie (punkt I orzeczenia) oraz zasądził od P. N. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II orzeczenia).

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych.

W kwietniu 2006 roku P. N. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie produkcji pozostałych wyrobów stolarskich

i ciesielskich dla budownictwa. Fakt prowadzenia tej działalności został zgłoszony

w ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy w G. oraz w Urzędzie Skarbowym w G.. Jednocześnie P. N. był w tym czasie właścicielem indywidualnego gospodarstwa rolnego o powierzchni 12 ha.

Do dnia 30 listopada 2011 roku P. N. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, łącząc wykonywanie zleceń w zakresie usług stolarskich

z pracami w rolnictwie. P. N. nie zgłaszał przerw w prowadzenia działalności gospodarczej, ani wniosku o jej zawieszenie. Ilość czasu poświęcanego działalności gospodarczej zależała w poszczególnych okresach od natężenia prac w gospodarstwie rolnym oraz liczby zleceń od kontrahentów. P. N. dochód z działalności gospodarczej przeważnie uzyskiwał w okresach, kiedy miał mniej pracy w rolnictwie. Niemniej nawet w okresach natężenia prac na roli (np. w lipcu, czy w sierpniu) był on w stanie przyjąć zamówienie od klienta – dla utrzymania zainteresowania podmiotów zlecających usługi.

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika, że decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 31 maja 2011 roku stwierdzono ustanie ubezpieczenia społecznego rolników P. N. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego od 1 lipca 2006 roku. Prawdopodobnie tej decyzji potwierdził Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalając wyrokiem z 20 grudnia 2011 roku odwołanie ubezpieczonego.

Wyrok ten uprawomocnił się wobec oddalenia apelacji P. N. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2012 roku.

Z ustaleń Sądu I Instancji wynika również, że P. N. zgłosił Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 2 października 2006 roku do 26 listopada 2006 roku oraz od 16 kwietnia 2007 roku do 13 lipca 2007 roku jako płatnik składek za osobę zatrudnioną. P. N. nie zgłosił się do

ubezpieczenia społecznego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, a w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku nie posiadał innego tytułu do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym.

Decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 19 grudnia 2011 r. stwierdzono, że P. N. podlega od 1 grudnia 2011 roku ubezpieczeniu społecznemu rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego oraz emerytalno-rentowego.

Decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. nr (...) z 20 listopada 2012 roku stwierdzającą, że P. N. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku doręczono w dniu 27 listopada 2011 roku do rąk żony ubezpieczonego – A. N.. Zbiegło się to w czasie z przeprowadzką małżonków z miejscowości B. do miejscowości G.. A. N. nie przekazała od razu przesyłki adresowanej do męża do jego rąk. P. N. odnalazł korespondencję zawierającą decyzję nr (...) z 20 listopada 2012 roku, porządkując dokumenty w nowym miejscu zamieszkania, pod koniec stycznia 2012 roku. W dniu 29 stycznia 2012 roku, po porozumieniu z pełnomocnikiem procesowym, złożył od niej odwołanie.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało tak na odrzucenie, jak i na uwzględnienie.

Sąd wskazując na treść art. 477⁹ § 1 k.p.c. wskazał, że w całokształcie okoliczności faktycznych nie można uznać, aby przekroczenie terminu na wniesienie odwołania było nadmierne. Sąd dał bowiem wiarę zeznaniom świadka A. N. i ubezpieczonego, że korespondencja zawierająca decyzję z 20 listopada 2012 roku, mimo że została odebrana przez żonę ubezpieczonego 27 listopada 2012 roku, do rąk adresata trafiła dopiero pod koniec stycznia 2013 roku, a spowodowane było to zamieszaniem związanym z przeprowadzką małżonków.

Sąd I Instancji powołując się następnie na treść art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity opublikowany w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442, ze zm.) - zwaną dalej ustawą systemową - oraz art. 2 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013r. poz. 672, ze zm.), wyjaśnił, że stan faktyczny w sprawie ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach składkowych organu rentowego dokumenty, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a nadto w oparciu o zeznania P. N..

Sąd meriti wskazał, że dla rozpoznania sprawy istotne znaczenie miało zdefiniowanie pojęcia działalności gospodarczej. W doktrynie i orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że musi ona posiadać łącznie następujące cechy: 1) zawodowy (a więc stały) charakter, 2) związaną z nią powtarzalność podejmowanych działań, 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie może być jednak rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy (przez cały rok, miesiąc, tydzień lub dzień), lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, jednorazowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się, że działalność gospodarcza z założenia ma być działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Istotne znaczenie dla ustalenia obowiązku ubezpieczenia ma fakt prowadzenia działalności gospodarczej, a nie sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej, który ma jedynie charakter deklaracyjny. Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem, ani czynnością, które bezwzględnie czasowo wiąże się z podjęciem takiej działalności. Określanie przez samego przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności gospodarczej wpisywanej do ewidencji powoduje jedynie istnienie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i była prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji.

Dla rozstrzygnięcia kwestii spornej zasadnicze znaczenie miało ustalenie, czy ubezpieczony w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Bezspornym było, że w tym okresie ubezpieczony nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, z którego został wyłączony na podstawie decyzji Prezesa KRUS z 31 maja 2011 roku, poczynając od dnia 1 lipca 2006 roku, wobec zaniedbania obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 5a ust. 1 w zw. z ust. 4 i 5 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Kwestia ta została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie VII U 1343/11, od którego apelacje oddalił Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 roku, wydanym w sprawie III AUa 175/12, którym to orzeczeniami Sąd w niniejszym postępowaniu – na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. - jest związany.

Ubezpieczony w niniejszym postępowaniu nie kwestionował, że w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku miał zarejestrowaną pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie wykonywania usług stolarskich. Podnosił, że prowadził ją doraźnie, w zasadzie w przerwach pomiędzy wykonywaniem regularnej pracy w swoim indywidualnym gospodarstwie rolnym. Ze zgromadzonego zaś materiału dowodowego, w szczególności z zeznań P. N., wynika, że działalność gospodarczą prowadził mniej lub bardziej regularnie – w zależności od natężenia prac w gospodarstwie rolnym oraz w zależności od zleceń na prace stolarskie, a dochód przeważnie uzyskiwał w okresach, kiedy miał mniej pracy w rolnictwie. Sam też przyznał, że nawet w okresach natężenia prac na roli (np. w lipcu, czy w sierpniu) był w stanie przyjąć zamówienie od klienta – dla utrzymania klientów zainteresowanych jego usługami stolarskimi. W ocenie Sądu dobitnie to świadczy o tym, że P. N. nawet w okresach faktycznego niewykonywania działalności gospodarczej, przez cały czas pozostawał w gotowości do przyjęcia i wykonywania zamówień w ramach działalności gospodarczej. Niewykonywanie zaś działalności gospodarczej w okresie oczekiwania na kolejne zamówienia lub w czasie poszukiwania takiego zamówienia nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylecia obowiązku ubezpieczenia społecznego. Nie jest to bowiem przerwą w prowadzeniu działalności gospodarczej równoznaczna z jej okresowym zaprzestaniem (tak wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 2013 roku, sygn. akt I UK 12/13, Lex nr 1331260). Sąd Okręgowy podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 czerwca 2012 roku, oddalającego apelację P. N. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2011 roku, który wskazał, że skoro dana działalność została przez samego ubezpieczonego zarejestrowana w odpowiedniej ewidencji, przyjmując należy, że stanowiła ona działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, także w przekonaniu samego ubezpieczonego. Działalność gospodarcza jest działalnością, z którą związana jest konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Zatem przedsiębiorca rozpoczynający działalność powinien liczyć się z takim ryzykiem obejmującym okresy faktycznego przestoju w wykonywaniu działalności, np. z powodu braku zamówień związanych z sezonowością prowadzonej działalności. Nieuprawnione jest zatem twierdzenie, że działalność gospodarcza wykonywana jest wyłącznie wówczas, gdy przedsiębiorca świadczy konkretną usługę. Prowadzenie działalności gospodarczej polega tak na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania, oczekiwaniu na zamówienia, jak i na faktycznym wykonywaniu zleconej pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego ubezpieczony w okresie od 1 lipca 2006 roku do 30 listopada 2011 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie wykonywania usług stolarskich i nie legitymował się innym, konkurencyjnym tytułem do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, i skoro nie podlegał też ubezpieczeniu społecznemu rolników, spełnił warunki do objęcia go obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy systemowej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego. O kosztach procesu orzekł na podstawie przepisów art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i ust. 2 w zw. z § 11 ust. 2 w zw. z § 4 ust. 1 i § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony. Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że ubezpieczony w okresie od 1 lipca 2006 r. do 30 listopada 2011 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, mimo iż działaniom ubezpieczonego nie można przypisać cech trwałości i ciągłości,

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, zgodnie z którym działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły - co przesądza, iż sporadyczne wykonywanie usług stolarskich przez ubezpieczonego nie może być traktowane jako działalność gospodarcza,

3. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niedokładne rozważenie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji podniósł, że błędne jest twierdzenie, jakoby ubezpieczony w kwietniu 2006 r. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, którą prowadził nieprzerwanie do 2011 r., skoro w okresach, w których nie zajmował się pracami na roli, podejmował się wykonywania wyrobów stolarskich, przy czym charakter tej pracy nie był ani ciągły, ani zorganizowany - cechował się wyłącznie sporadycznością. Przyznanie takie nie może być jednak potraktowane jako dowód na prowadzenie przez ubezpieczonego zorganizowanej działalności. Jak to zaś zostało podkreślone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 kwietnia 2006 r., sygn. III APA 6/06, ustalenie stanu faktycznego, poprzez ocenianie zebranych

w sprawie dowodów należy do Sądu, przed którym postępowanie było przeprowadzane, a jedynym jego ograniczeniem jest, aby Sąd ten wszechstronnie rozważył materiał dowodowy zebrany w sprawie. Zdaniem apelującego, sporadycznie podejmowane czynności przez ubezpieczonego, będącego rolnikiem i pracującym na roli, nie mogą przesądzać o prowadzeniu przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wskazując na powyższe zarzuty oraz argumentację, skarżący wniósł: o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania ubezpieczonego w całości

i zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpatrzenia.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Organ wskazał, że apelacja jest bezzasadna, a podniesione w niej zarzuty chybione. Sąd pierwszej instancji poczynił bowiem prawidłowe ustalenia faktyczne i trafnie przyjął, że dla powstania obowiązkowego tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej nie jest wymagalne by działalność ta była prowadzona z jakimś szczególnym natężeniem lub by ubezpieczony osiągał określone obroty czy przychody. Dlatego nie jest istotne, że w pewnych okresach (np. żniw itp.) ubezpieczony mniej intensywnie realizował zlecenia na wyroby stolarskie. Stała gotowość do realizacji odpłatnych zleceń, i profesjonalne ich regularne wykonywanie pozwala na uznanie, że jest to działalność prowadzona w sposób zarobkowy, zorganizowany i ciągły.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny odmienne również podszedł do zasadniczej, acz nadal spornej, kwestii, jaką było ustalenie faktyczne, że ubezpieczony w spornym okresie

od 01.07.2006r. do 30.11.2011r. - objętym decyzją z dnia 20.11.2012r. - prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Okoliczność ta została bowiem uprzednio prawomocnie przesądzona w odrębnie prowadzonej sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20.12.2011r., sygn. VII U 1343/11,

a następnie, wskutek apelacji ubezpieczonego, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5.06.2012r., sygn. III AUa 175/12, oddalającego rzeczony środek zaskarżenia, gdzie przesądzono, że ubezpieczony nie zgłosił do rolniczego organu rentowego oświadczenia o kontynuowaniu ubezpieczenia oraz stosownego zaświadczenia właściwego naczelnika urzędu skarbowego, z drugiej zaś strony, ustalono, iż ubezpieczony rozpoczął w 2006r. i kontynuował w następnych latach pozarolniczą działalność gospodarczą (k.35-36 i k. 81 akt VII 1343/11), co w konsekwencji – również z tej drugiej przyczyny - spowodowało ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 1.07.2006r.

Zważywszy, że przedmiotem zaskarżenia w poprzedniej sprawie była decyzja Prezesa KRUS z dnia 31.05.2011r. o ustaniu wobec P. N. ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 01.07.2006r., zapadły następnie wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 20.12.2011r., sygn. VII U 1343/11, i wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5.06.2012r., sygn. III AUa 175/12, prejudycjalnie prawomocnie przesądził niezbędną dla ustalenia ustania ubezpieczenia społecznego rolników kwestię, to jest prowadzenia przez ubezpieczonego pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od dnia 01.07.2006r. (wyłączenia z ubezpieczenia społecznego rolników) do dnia 31.05.2011r. (to jest dnia, w którym wydano decyzję Prezesa KRUS). Sądy pierwszej i drugiej instancji badały przy tym legalność zaskarżonej decyzji z dnia 31.05.2011r., według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. Mając na uwadze wyżej powołane okoliczności, należało przyjąć, że za okres aż do 31.05.2011r. zastosowanie znajduje regulacja wynikająca z przepisu art. 365 § 1 k.p.c. Zgodnie zaś z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Sąd Apelacyjny podziela ugruntowany w orzecnictwie pogląd prawny, iż moc wiążąca orzeczenia, określona w art. 365 § 1 k.p.c., oznacza, że dana kwestia brana pod uwagę w kolejnym postępowaniu **nie podlega ponownemu badaniu**. Związanie orzeczeniem oznacza niedopuszczalność nie tylko dokonywania ustaleń sprzecznych z nim, ale nawet przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011r., sygn. akt I UK 239/10, LEX nr 738532). **Nie można dokonywać odmiennych ustaleń faktycznych**. Związanie innych sądów treścią prawomocnego orzeczenia oznacza też nakaz przyjmowania przez nie, że w objętej nim sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z sentencji orzeczenia (zob. wyrok sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010r., sygn. akt II UK 105/10, LEX 687035). Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej, rozstrzygające w sprawach innych niż karne (§ 2), są bowiem związane prejudycjalnie, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudykacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych. Sąd pierwszej instancji orzekający w niniejszej sprawie z chwilą uprawomocnienia się wyroku w sprawie o sygn. IV U 158/09 oraz wyroku o sygn. III AUa 175/12, nie przeprowadzał postępowania dowodowego co do okresu trwającego do dnia 31.05.2011r., gdyż był związany już poczynionymi wówczas ustaleniami oraz oceną prawną przesadzającą, iż ubezpieczony prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Postępowanie dowodowe na wskazaną okoliczność mogło dotyczyć jedynie pozostałego spornego okresu. Co jest istotne w niniejszej sprawie, ubezpieczony również w uprzednio prawomocnie zakończonej sprawie VII 1343/11 nie zakwestionował faktu, że dopiero w dniu 29.11.2011r. zgłosił do ewidencji działalności gospodarczej wolę zawieszenia prowadzenia działalności pozarolniczej, co miało de facto także znaczenie dla niniejszej sprawie, gdy uwzględni się przy tym okoliczność, że ubezpieczony w tym czasie nie był objęty ubezpieczeniem społecznym rolników i nie miał innego tytułu do objęcia go powszechnym ubezpieczeniem społecznym, z wyjątkiem niespornego wówczas tytułu jakim było prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej do dnia 29 listopada 2011r. (vide odwołanie ubezpieczonego na k. 15-16 i, zaświadczenie z gminnej ewidencji działalności gospodarczej z dnia 29.11.2011r., k. 23, zeznania ubezpieczonego, k. 28 - akt VII U 1343/11). W toku procesu o sygn. VII U 1343/11, zakończonego w pierwszej instancji wyrokiem z dnia 20.12.2011r., ubezpieczony potwierdził fakt kontynuowania pozarolniczej działalności gospodarczej również po dacie wydania zaskarżonej decyzji z dnia 31.05.2011r., a zatem za cały sporny w niniejszej sprawie okres, tj. do 30.11.2011r. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, w szczególności z zeznań P. N. wynika, że prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą z różnym natężeniem, w zależności od natężenia prac w gospodarstwie rolnym i w zależności od zleceń na prace stolarskie, lecz ciągle pozostawał w gotowości do świadczenia tych prac i wykonywania zamówień w ramach działalności

gospodarczej. Okoliczność ta wyklucza możliwość przyjęcia, że doszło do ustania, czy zawieszenia działalności gospodarczej – pozarolniczej - w okresach oczekiwania na kolejne zamówienia. W toku niniejszego postępowania nie poczyniono jakichkolwiek innych ustaleń faktycznych niż przyjęte ww. sprawie prejudycjalnej, a zatem tym bardziej, nie można było za okres już po dacie decyzji z dnia 31.05.2011r., przyjąć innej niż przesądzona wówczas ocena prawna, że niewielki rozmiar, czy okresowe natężenie pracy ubezpieczonego nie oznacza, że nie prowadził on już pozarolniczej działalności gospodarczej. Gołosłowne było przy tym twierdzenie pełnomocnika ubezpieczonego, że P. N., prowadził usługi stolarskie sporadycznie, abstrahując już od kwestii, że ciężar dowodu był po stronie ubezpieczonego w toku postępowania w sprawie VII U 1343/11, jako wywodzącego z tego twierdzenia określone skutki prawne i także to twierdzenie winno być udowodnione (art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c.). Indyferentne pozostaje tu zresztą twierdzenie, że rozmiar pracy ubezpieczonego miałby być niewielki, wykonywany sporadycznie, czy że uzyskiwany z tego źródła dochód był „uboczny”.

W sprawie nie ulegało wątpliwości, że ubezpieczony aż do 30.11.2011r. był wyłączony z ubezpieczeń społecznych rolników, nadal prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i oprócz tej pozarolniczej działalności nie miał innego tytułu do objęcia go powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. W pełni trafnym były zatem poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia, że ubezpieczony również po dacie wydania zaskarżonej decyzji z dnia 31.05.2011r., za cały sporny okres, tj. do 30.11.2011r. nadal prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą i nie mając innego tytułu, podlegał w związku z prowadzoną działalnością pozarolniczą powszechnym obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę nie naruszył więc tak norm prawa materialnego, jak i zasad postępowania, które uzasadniałyby uwzględnienie wniosków apelacji. Zaskarżone rozstrzygnięcie co do istoty sprawy jest trafne i nie było podstaw do jego zmiany, zaś zarzuty apelacji okazały się w całości niezasadne.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku. O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i w związku z art. 108 § 1 k.p.c. Wysokość kosztów w sprawie o objęcie ubezpieczeniem społecznym ustalono w oparciu o § 2 ust. 1-2 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 i § 11 ust. 2 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Apelacyjny zawarł w pkt 2 sentencji wyroku.

SSA Zofia Rybicka – Szkibiel SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko